
បណ្ឌិត លៀន ជាម

អ្នកដឹកនាំការវាយតម្លៃ របស់អង្គការអ៊ុសមីតវេស៊ី

ផលប៉ះពាល់នៃគម្រោងផ្អែកលើលទ្ធផលដែល ដឹកនាំដោយស្ត្រី ចំពោះគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះនៅជនបទក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា

មេរៀនទទួលបានពីការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្តាលអាណត្តិ (MTR)
របស់គម្រោងផ្អែកលើលទ្ធផលដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី (វ្ល់បា) នៅប្រទេសកម្ពុជា

CONTENTS.

សេចក្តីផ្តើម | 3

តម្រូវការទឹកស្អាតនិងអនាម័យ (WASH) | 5

ផលប៉ះពាល់ដែលមានចេតនារបស់គម្រោងរ៉ូបា | 9

ផលប៉ះពាល់ដោយអចេតនារបស់គម្រោងរ៉ូបា | 11

មធ្យោបាយឆ្ពោះទៅមុខ | 13

ឯកសារយោង | 14

សេចក្តីផ្តើម

គម្រោងរ៉ូបា នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាគឺជាគម្រោងមានថវិកាចំនួន ៣,២ លានដុល្លារអូស្ត្រាលីដែលឧបត្ថម្ភដោយក្រសួងការបរទេសនិងពាណិជ្ជកម្មអូស្ត្រាលី (DFAT) តាម រយៈមូលនិធិកម្មវិធីទឹកសម្រាប់ស្ត្រីក្នុងរយៈពេល ៤.៥ ឆ្នាំ (ពីខែមិថុនាឆ្នាំ ២០១៨ ដល់ខែធ្នូឆ្នាំ ២០២២)។ រៀបចំនិងអនុវត្តគម្រោងដោយអង្គការអ៊ិសមីតវេស៊ី (មូលនិធិលោកខាងលិចជួបខាងកើត) ជាគម្រោងមានឈ្មោះថាជំនួយផ្នែកលើលទ្ធផលដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី (រ៉ូបា) នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានគោលបំណងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវសុខភាពនិងសមភាពយេនឌ័រសម្រាប់គ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលទាបនិងងាយរងគ្រោះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាតាមរយៈគម្រោងទឹកស្អាតនិងអនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងបរិយាប័ន្ន។

គោលបំណងសំខាន់មួយក្នុងចំណោមគោលបំណងសំខាន់ពីរនៅក្នុងគម្រោងរ៉ូបា គឺធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការរស់នៅតាមជនបទតាមរយៈការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាកម្មទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ប្រកបដោយសមធម៌ ជាពិសេសក្នុងចំណោមសមាជិកសហគមន៍ដែលជាគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះ។ គោលដៅទឹកស្អាតនិងអនាម័យនៅក្នុងគម្រោងនេះគឺ៖

3,750

ទឹកស្អាត៖ គ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះចំនួន ៣,៧៥០ គ្រួសារភ្ជាប់ទៅនឹងគម្រោងទឹកទុយោ។ ការភ្ជាប់ទាំងនេះ ត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នាតាមរយៈមូលនិធិឧបត្ថម្ភធនផ្នែកលើលទ្ធផលប្រកួតប្រជែង។

34,000

អនាម័យ៖ ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធភាពទទួលបាននូវអនាម័យក្នុងសហគមន៍ជនបទដោយការសាងសង់បង្គន់អនាម័យសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រចំនួន ១៥.០០០ គ្រួសារ និងគ្រួសារមិនក្រីក្រ ចំនួន ១៩.០០០ គ្រួសារ ដែលក្នុងនោះមាន ៤.០០០ គ្រួសារនៅក្នុងគ្រួសារក្រីក្រ ជាគ្រួសារងាយរងគ្រោះឬជាក្រុមសមភាពយេនឌ័រនិងបរិយាប័ន្នសង្គម។

ត្រឹមខែមិថុនាឆ្នាំ ២០២១ គម្រោងរ៉ូបា សម្រេចបានការសាងសង់បង្គន់អនាម័យចំនួន ២៤.៨០២ ដែលស្មើនឹង ៩៧%

នៃគោលដៅគម្រោងបង្គន់អនាម័យ។ គ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះចំនួន ៥.៦៨៧ គ្រួសារ គ្រួសារក្រីក្រចំនួន ១១.១១៥ គ្រួសារ និងគ្រួសារមិនក្រីក្រចំនួន ៨.០០០ គ្រួសារ បានបញ្ចប់ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ដែលក្នុងនោះ ១.៣៩១ គ្រួសារ ជាគ្រួសារមានជនពិការ។ លទ្ធផលនៃការតភ្ជាប់ទឹក ទុរយោគីមានភាពយឺតយ៉ាង និងសម្រេចបានប្រហែល ៣៣% នៃគោលដៅតភ្ជាប់ទឹកទុរយោ។

ការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃគម្រោង រ៉ូបា ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលប្រាំខែចាប់ពីខែ មីនាដល់ខែកក្កដាឆ្នាំ ២០២១ ដោយក្រុមវាយតម្លៃដែលមានប្រធានក្រុម (បណ្ឌិតលៀន ជាម នាយកផ្នែកស្រាវជ្រាវនិងវាយតម្លៃរបស់ អង្គការអ៊ុសមីតវេស៊ី) និងទីប្រឹក្សាខាងក្រៅគម្រោង។

គោលបំណងចម្បងរបស់ការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្តាលអាណត្តិ គឺដើម្បីទទួលបានការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីប្រសិទ្ធភាព/ប្រសិទ្ធផល និងផលប៉ះពាល់ដំបូងនៃវិធីសាស្ត្រ និងអន្តរាគមន៍របស់គម្រោង។

ក្រុមការងារបានប្រើវិធីសាស្ត្រប្រមូលទិន្នន័យចំនួនបីគឺ៖ ១)

ពិនិត្យឯកសារការរៀបចំគម្រោងរ៉ូបា លទ្ធផលសម្រេចបាន និងគោលនយោបាយទឹកស្អាតនិងអនាម័យពាក់ព័ន្ធនៅកម្ពុជា ២)

ការធ្វើការពិភាក្សាជាក្រុម និង ៣) ការធ្វើសម្ភាសន៍ ជាមួយអ្នកទទួលបាន ប្រតិបត្តិករឯកជន និង គ.ក.ន.ក - ធ្វើដោយឡែកពីគ្នា។ ការចុះសិក្សាតាមមូលដ្ឋាន បានធ្វើឡើងនៅខេត្តព្រៃវែង ខេត្តក្រចេះ និងខេត្តពោធិ៍សាត់។

កំណត់ហេតុនៃការរៀនសូត្រនេះ

គឺផ្អែកលើការរកឃើញពីការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្តាលអាណត្តិនេះដោយផ្ដោតលើផលប៉ះពាល់ (ដែលមានចេតនា និងអចេតនា) របស់គម្រោងរ៉ូបា

ចំពោះគ្រួសារដែលជាគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះនៅជនបទនៃកម្ពុជា។

តម្រូវការទឹកស្អាតនិងអនាម័យ (WASH)

ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ការសំអាត និងអនាម័យជនបទ ២០១១-២០២៥ ការទទួលបានសេវាកម្មទឹកស្អាតនិងអនាម័យមូលដ្ឋាននៅតែជាបញ្ហាប្រឈមសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាក្រោយច្រើនដែលរស់នៅតំបន់ ជនបទ។

កិច្ចសំភាសន៍ជាមួយអ្នកទទួលបានផលបញ្ជាក់ថាតម្រូវការសំខាន់របស់ពួកគេសម្រាប់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យ

មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នារវាងតំបន់ភូមិសាស្ត្រនិងសេដ្ឋកិច្ចសង្គមផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងខេត្តទាំង៣ បានរួមបញ្ចូលនៅក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្តាលអាណត្តិ។

មុនគម្រោងរៀបចំ គ្រួសារជាច្រើនមិនមានបង្គន់អនាម័យទេ។

ពួកគេបានបន្ទោបង់នៅតាមគុម្ពុតព្រៃឬព្រៃក្បែរផ្ទះរួមទាំងព្រៃឬស្សី និងតាមវាលស្រែ។

អ្នកភូមិភាគច្រើនបានរស់នៅក្នុងបរិស្ថានមិនស្អាតនិងគ្មានអនាម័យ និងបានបន្ទោបង់នៅតាមទីសាធារណៈ

ហើយបានប្រឈមនឹងលក្ខខណ្ឌដែលជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់សុខភាពដូចជាពស់ចឹក។ ពីមុន

វាពិបាកក្នុងការរកកន្លែងស្អាតសម្រាប់ការបន្ទោបង់នៅរដូវវស្សាឬនៅពេលដែលមានទឹកជំនន់លិចតំបន់ព្រៃ។ ប្រភពទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់របស់ពួកគេ គឺទន្លេ ស្រះ

និងទឹកភ្លៀងដែលរក្សាទុក

ងាយធ្វើឲ្យកើតជំងឺផ្សេងៗដូចជាអាគនិងជំងឺឆ្លងផ្សេងៗដែលបង្កដោយទឹក។ ពីមុន

អ្នកទទួលបានការពិបាកក្នុងការយកទឹកពីទន្លេ (ទូទៅនៅខេត្តក្រចេះ) ឬស្រះ (ជាទូទៅនៅពោធិ៍សាត់ និងខេត្តព្រៃវែង) ហើយអ្នកខ្លះប្រើពាងត្រងទឹកភ្លៀងដើម្បីស្តុកទឹក និងទឹកពីអណ្តូងស្នប់។

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុបាននិងកំពុងបង្កើនភាពញឹកញាប់ និងកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរនៃទឹកជំនន់ និង/ឬ

គ្រោះរាំងស្ងួតដែលទាំងពីរនេះបានបង្កការលំបាកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សហគមន៍ទាំងនេះ ហើយបានបង្កើនភាពងាយរងគ្រោះរបស់ពួកគេចំពោះជំងឺដែលបណ្តាល

មកពីកង្វះលទ្ធភាពទទួលបានមធ្យោបាយទទួលបានអនាម័យមានការកែលម្អ និងការពឹងផ្អែកលើប្រភពទឹកដែលមិនមានការកែលម្អ។

ភូមិសណ្តាន់ក្នុងខេត្តក្រចេះ មានទីតាំងស្ថិតនៅជាប់នឹងដងទន្លេមេកង្ក
និងជាតំបន់ដែលងាយរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់។

គ្រួសារនៅក្នុងភូមិនេះមិនមានលទ្ធភាពទទួលបានទឹកស្អាតទេ
លុះត្រាតែពួកគេតភ្ជាប់ទឹកទុយោ។

អ្នកទទួលផលម្នាក់បានប្រាប់រឿងរ៉ាវអំពីទឹកជំនន់បំផ្លាញដំណាំស្រូវ
និងដំណាំផ្តល់ជាសាច់ប្រាក់របស់ពួកគេដែលបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ជីវភាពរស់
នៅ ដូច្នោះពួកគេបានផ្ដោតលើការស្តុកទុកស្រូវ ការដាំដុះដំណាំដែលមានលក្ខណៈ

បន្សុំនឹងអាកាសធាតុ។ ភូមិរបស់ពួកគេបានលិចនៅក្រោមទឹក
ហើយបង្កន់អនាម័យភាគច្រើនត្រូវបានសាងសង់នៅលើដី ដូច្នោះមិនបានប្រើទេ។
ពួកគេបានបន្ទោរបងពាសវាលពាសកាលនៅក្នុងទឹកដោយប្រើទូកឬនៅលើដីទីទួល។
អ្នកខ្លះបានបន្ទោរបងនៅក្នុងបង្គន់អនាម័យលើផ្ទះរបស់អ្នកជិតខាង។

នៅភូមិព្រៃម្នាក់និងភូមិត្បែងក្នុងខេត្តព្រៃវែង និងភូមិបឹងកក់ក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់
ជំនន់ទឹកភ្លៀងកើតឡើងជាប្រចាំដោយសារតែមានភ្លៀងធ្លាក់ខ្លាំង។
ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រហែលជាដោយសារស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រខុសគ្នា
ពួកគេហាក់ដូចជាមិនសូវមានភាពតានតឹងក្នុងការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យនិងសន្តិសុខ
ខទឹកនៅក្នុងភូមិទាំងនេះទេ។ បង្គន់អនាម័យភាគច្រើននៅតែដំណើរការបាន។
អ្នកខ្លះប្រើបាវញ្ជាក់ដីទប់ដើម្បីការពារទឹកលិចភូមិ និងបង្គន់អនាម័យ។
អ្នកផ្សេងទៀតបានជ្រើសរើសការបន្ទោរបងនៅក្នុងព្រៃក្បែរផ្ទះ។

ព្យុះបានកើតឡើងម្តងម្កាលនៅក្នុងភូមិទាំង៤ដែលបានចុះទៅទស្សនកិច្ចហើយថែមទាំង
នាំឲ្យមានទឹកជំនន់និងផលវិបាកចំពោះបង្គន់អនាម័យនិងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកផងដែរ។
ទោះជាយ៉ាងណា គ្រោះរាំងស្ងួតបានកើតមានជាទូទៅនៅក្នុងភូមិទាំង៤ក្នុងខេត្តចំនួន៣
ដែលប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខទឹក និងការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ។

ដោយសារគ្រួសារភាគច្រើននៅភូមិសណ្តាន់ត្រូវបានតភ្ជាប់ទឹកទុយោរួច
ដូច្នោះវាមានផលប៉ះពាល់តិចតួចពីគ្រោះរាំងស្ងួតដោយសារតែពួកគេនៅតែអាចប្រើបង្គ
ន់អនាម័យនិងទទួលបានទឹកស្អាតប្រើប្រាស់។ ភូមិចំនួន២ គឺព្រៃម្នាក់
និងត្បែងក្នុងខេត្តព្រៃវែងហាក់ដូចជាបន្សុំខ្លួនបានល្អទៅនឹងគ្រោះរាំងស្ងួតដោយសារពួ
កគេមានប្រភពទឹកក្រោមដីនិងទឹកភ្លៀងរក្សាទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់។
នៅភូមិបឹងកក់ក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់

អ្នកទទួលបានផលមានការពិបាកជាងភូមិផ្សេងទៀត។
 ពួកគេពឹងផ្អែកលើអ្នកលក់ទឹកដឹកតាមឡានឯកជន (ដែលមានតម្លៃប្រហែល ២៥.០០០
 រៀលក្នុងមួយជុំ) និងស្រះ។ ស្រទាប់ទឹកក្រោមដីគឺខ្វះខាត។
 ក្នុងកំឡុងពេលគ្រោះរាំងស្ងួត
 គ្រួសារភាគច្រើនបានប្រើប្រាស់ទឹកដែលស្តុកទុកសម្រាប់អនាម័យ (ចាក់បង្គន់)។
 ផលប៉ះពាល់ផ្សេងទៀតនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុគឺបាត់បង់ការងារដែលនាំឲ្យមានបំ
 ណុល ការធ្វើ ចំណាកស្រុកចេញពីភូមិឬការជ្រើសរើសការងារខ្លួនឯង។
 អ្នកទទួលបានផលម្នាក់បាននិយាយថា៖

“ខ្ញុំមិនបានបង្កើតប្រាក់ចំណូលដើម្បីផ្គត់ផ្គង់កូនរបស់ខ្ញុំទេ។
 ទឹកជំនន់បានបំផ្លាញមុខរបរចាប់ត្រីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។
 ពួកគេមិនមានសំណាញ់នេសាទដើម្បីជួសជុលទេ។ គ្មាននរណាជួលខ្ញុំឲ្យស្រូវនិងប្រមូលផលទេ។
 ឥឡូវនេះកសិករឈប់អនុវត្តការដាំដុះស្រូវបែបប្រពៃណី។
 ពួកគេបានសម្របខ្លួនទៅនឹងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រថ្មីនៃការដាំដុះស្រូវហើយប្រើឧបករណ៍ម៉ាស៊ីនជា
 ងការជួលកម្លាំងពលកម្ម” ។

ដើម្បីទប់ទល់នឹងការបាត់បង់ជីវភាពដោយសារបញ្ហាទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុនិងគ្រោះ
 ធម្មជាតិអ្នកទទួលបានផលខ្លះបានខ្ចីប្រាក់ពីធនាគារនិងសាច់ញាតិក្នុងស្រុកដើម្បីទិញស្រូវនិង
 ងស្បៀងអាហារប៉ុន្តែអ្នកផ្សេងទៀតបានទិញទឹកនៅរដូវប្រាំង។ អ្នកខ្លះបានជ្រើសរើសធ្វើ
 ចំណាកស្រុកដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើនៅកន្លែងផ្សេងឬក៏ផ្លាស់ប្តូរការងារ។
 ឧទាហរណ៍អ្នកទទួលបានផលម្នាក់បានផ្លាស់ប្តូរពីការដាំស្រូវមកលក់គ្រឿងទេសព្រោះស្រូវរបស់
 ពួកគេត្រូវបានខូចខាតម្តងហើយម្តងទៀតដោយសារទឹកជំនន់។

“ខ្ញុំបានបញ្ឈប់ការដាំដុះស្រូវដើម្បីធ្វើជាអ្នកលក់គ្រឿងទេស។ ខ្ញុំបានខ្ចីលុយពីសាច់ញាតិ
 រួមជាមួយកញ្ចប់ថវិកាសង្គ្រោះរបស់រដ្ឋាភិបាល។
 នេះបានផ្តល់ឱកាសឲ្យខ្ញុំបើកហាងលក់គ្រឿងទេសនៅក្នុងភូមិនេះ” ។

កូវីដ ១៩ បានជះឥទ្ធិពលដល់ការបង្កើតប្រាក់ចំណូលរបស់អ្នកទទួលផល។
ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមភូមិភាគច្រើនដែលបានចុះរដ្ឋប
ទទួលបានប្រាក់ចំណូលពីការងារពលកម្ម ហើយបានបាត់បង់ការងារដោយសារជំងឺកូវីដ
១៩។ មនុស្សរយៗចំណាស់ និងស្ត្រីមេម៉ាយហាក់ដូចជាជនរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងបំផុតពីកូវីដ ១៩
ដោយសារការបាត់បង់សេដ្ឋកិច្ច។ ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចទាំងនេះពីកូវីដ -
១៩ រដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តកញ្ចប់ជំនួយសេដ្ឋកិច្ចដើម្បីជួយដល់គ្រួសារក្រីក្រ។
អ្នកទទួលផលបានប្រើប្រាស់ថវិកានេះសម្រាប់ចំណាយលើអាហារ និងជីវភាព។
ភាគច្រើនយល់ថាកញ្ចប់នេះមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបំពេញតម្រូវការការរស់នៅជាមូលដ្ឋានរ
បស់ពួកគេ ប៉ុន្តែអ្នកខ្លះបានប្រើកញ្ចប់នេះដើម្បីសង់បង្គន់ អនាម័យ។

ផលប៉ះពាល់ដែលមានចេតនារបស់គម្រោងរ៉ូបា

គ្រួសារភាគច្រើនដែលបានសម្ភាសន៍ទទួលបានការយល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវអនាម័យសម្រាប់សុខភាពរបស់ពួកគេនិងសុខភាពរបស់សហគមន៍។ ពួកគេបានយល់ពីសក្តានុពលនៃការឆ្លងជំងឺពីការបន្ទោរបង់ពាសវាលពាសកាល។ ការយល់ដឹងនិងចំណេះដឹងបែបនេះគឺជាផលប៉ះពាល់ដែលកើតចេញពីសកម្មភាពលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់ គ.ក.ន.ក នៅក្នុងគម្រោងរ៉ូបា។

ការឧបត្ថម្ភធនអាចជាការជំរុញឲ្យក្រុមគ្រួសារសម្រេចចិត្តសង់បង្គន់អនាម័យ ប៉ុន្តែការយល់ដឹងពីតម្លៃនៃការសាងសង់បង្គន់អនាម័យសម្រាប់ខ្លួនឯងនិងសុខភាពអ្នកដទៃ គឺជាកត្តាសម្រេចចិត្តដោយ បំផុស។

អ្នកខ្លះបានផ្តល់អាទិភាពដល់ការទិញបង្គន់ជាជាងអាហារនិងគម្រូវការមូលដ្ឋាននៅពេលពួកគេយល់ពីទំនាក់ទំនងរវាងអនាម័យនិងសុខភាព។

អកទទួលបានផលមកបាននិយាយថា៖

“បន្ទាប់ពីការណែនាំអំពីទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ដោយអ្នកសម្របសម្រួលភូមិ និងអ្នកសម្របសម្រួលផ្សេងទៀត ខ្ញុំបានដឹងថាមានបញ្ហាសុខភាពជាច្រើនដោយសារកង្វះចំណេះដឹង និងការអនុវត្តអនាម័យ។ ខ្ញុំបានរៀនអំពីការលាងដៃជាមួយសាប៊ូ ការប្រើទឹកស្អាត និងការផឹកទឹកដែលមានសុវត្ថិភាពព្រមទាំងការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យសម្រាប់ការបន្ទោរបង់ គឺជាវិធីសាស្ត្រសំខាន់ក្នុងការការពារការឆ្លងមេរោគ។ ដូច្នេះយើងសម្រេចចិត្តសាងសង់បង្គន់អនាម័យ” ។

ការពិភាក្សារបស់ដៃគូនៅក្នុងក្រុមពិភាក្សា ក៏បានគូសបញ្ជាក់ពីផលប៉ះពាល់របស់គម្រោងរ៉ូបា ក្នុងការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវចំណេះដឹងនិងការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយារបស់សហគមន៍។ ពួកគេបានឯកភាពថានៅពេលគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះ បានយល់ដឹងអំពីទំនាក់ទំនងវិជ្ជមាននៃអនាម័យ ទឹកស្អាត និងសុខភាព

« អ្នកភូមិជាស្ត្រីមួយចំនួនមានចំណេះដឹងតិចតួចនិងមិនបានយល់ពីអនាម័យ នៅពេលពួកគេបានយល់ ពួកគេបានសហការ។ ពួកគេបានសាងសង់បង្គន់អនាម័យនិងបន្តការសិក្សាអំពីអនាម័យ ទឹកស្អាតព្រមទាំងការគ្រប់គ្រងអនាម័យពេលមានរដូវរបស់ស្ត្រី។ ចំណេះដឹងមានកាន់តែច្រើនពួកគេកាន់តែចង់រៀនថែមទៀត” ។

“ចំណេះដឹងអាចឲ្យមនុស្សសង់បង្គន់។ វាមិនមែនភាពក្រីក្រនោះទេដែលជាឧបសគ្គចំពោះ អនាម័យ” ។

ការយល់ដឹងរបស់គ្រួសារអំពីទឹកស្អាត អនាម័យ
និងសុខភាពនាំឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាចំពោះ
អនាម័យនិងការអនុវត្តការលាងដៃ។
ពួកគេទទួលបានចំណេះដឹងអំពីអាកប្បកិរិយាអនាម័យរួមទាំងរបៀបនិងពេលណាត្រូវលាងដៃជាមួយសាប៊ូ។
ពួកគេបានកត់សំគាល់ថាការលាងដៃជាមួយសាប៊ូបានក្លាយជាទម្លាប់ធម្មតា។
ពួកគេបាននិយាយអំពីការយល់ដឹងអំពីតម្រូវការពាក់ម៉ាស់
ការរក្សាគម្លាតសង្គមនិងការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ
និងការលាងសម្អាតដៃជាមួយសាប៊ូ។
ពួកគេបាននិងកំពុងប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យជាប្រចាំហើយយល់ថាវាមានសន្តិសុខ
និងសុវត្ថិភាព និងការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវឯកជនភាព ជាពិសេសសម្រាប់កុមារ ក្មេងស្រី
ស្រី និងស្រីមានផ្ទៃពោះ។
មានអ្នកទទួលបានផលគិតក្នុងប៉ុណ្ណោះដែលបាននិយាយថាពួកគេមិនប្រើបង្គន់អនាម័យឬ
លាងដៃជាមួយសាប៊ូ។

លើសពីនេះ សមាជិកគ្រួសារដែលបានសម្ភាសន៍ និងគ.ក.ន.ក ជាស្រ្តី
បាននិយាយអំពីការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការប្រើបង្គន់អនាម័យ
និងអនាម័យនៅជុំវិញផ្ទះនិងសហគមន៍ទាំងមូល
ហើយដូច្នោះជីវភាពរស់នៅក៏មានភាពកាន់តែប្រសើរឡើង។

ផលប៉ះពាល់ដែលមានចេតនាក្នុងការទទួលបានទឹកស្អាតតាមរយៈការភ្ជាប់ទឹកទុយោ
គឺជាកត្តាដ៏សំខាន់នឹងការផ្លាស់ប្តូរការអនុវត្តការដឹកទឹកស្អាតដែលមានសុវត្ថិភាព
និងការកាត់បន្ថយពេលវេលាដើម្បីទៅយកទឹកពីទន្លេឬប្រភពផ្សេងទៀត។ ទោះបីជាអ្នក
ទទួលបានផលភាគច្រើនបានរាយការណ៍ថាពួកគេបានដឹកទឹកដាំពុះ ទឹកចម្រោះ
ទឹកបរិសុទ្ធ និងទឹកដបដែលត្រូវបានគេសង្កេតឃើញនៅទូទាំងខេត្តចំនួន៣ក៏ដោយ
ក៏មានប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនបានប្រើប្រាស់ប្រភពទឹកផ្សេងទៀតផងដែរ។

ផលប៉ះពាល់ដោយអចេតនារបស់គម្រោងរ៉ូបា

លទ្ធភាពទទួលបាន

គឺជាឧបសគ្គចម្បងដែលអ្នកទទួលបានផលបានជួបប្រទះក្នុងការសាងសង់បង្គន់អនាម័យឬ ការគភ្ជាប់ទៅប្រព័ន្ធទឹកទុយោ។

ថ្លៃឧបត្ថម្ភធនបង្គន់នៅតែខ្ពស់ខ្លាំងសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រភាគច្រើន។

សម្រាប់មនុស្សចាស់និងជនមានពិការភាព

វាពិតជាពិបាកខ្លាំងណាស់ក្នុងការសន្សំប្រាក់ដើម្បីសាងសង់បង្គន់

សូម្បីតែចំនួនតិចតួចក៏ដោយ ពីព្រោះពួកគេមានតម្រូវការជាមូលដ្ឋានប្រចាំថ្ងៃ។

“ប្តីប្រពន្ធវ័យចំណាស់មួយគូមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភធនបង្គន់។ ពួកគេមិនបានសាងសង់បង្គន់អនាម័យទេ ហើយនៅតែបន្តអនុវត្តការបន្ទោរបងពាសវាលពាសកាល។ មូលហេតុគឺដោយសារពួកគេមិនមានប្រាក់ជួលកម្លាំងពលកម្មសម្រាប់សង់បង្គន់និងខ្វះលុយសង់រោងបង្គន់និងដំបូល” ។

ផលប៉ះពាល់ដោយអចេតនាមួយទៀត

គឺគ្រួសារខ្លះត្រូវបានស្នើដោយអ្នកបំផុសការងារអនាម័យឲ្យប្រើប្រាស់ថវិកាឧបត្ថម្ភពីកូរីដ -១៩ ពី រដ្ឋាភិបាលដើម្បីបង់ថ្លៃបង្គន់អនាម័យ។ ដូចដែលសមាជិក គ.ក.ក.ន.ក មួយចំនួនបាននិយាយថា៖

“អ្នកក្រមិនមានលុយបន្ថែមផ្សេងទៀតដើម្បីរ៉ាប់រងការសង់បង្គន់ លើប្រាក់ឧបត្ថម្ភធនទេ ពួកគេត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឲ្យប្រើកញ្ចប់ជំនួយកូរីដ -១៩ មួយចំនួនសម្រាប់ការចំណាយនេះ” ។
“ប្រាក់ពីកញ្ចប់ជំនួយកូរីដ -១៩ អាចត្រូវបានប្រើសម្រាប់បង់ថ្លៃបង្គន់អនាម័យ” ។

គ្រួសារផ្សេងទៀតត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឲ្យចូលរួមជាក្រុមដាក់ប្រាក់សន្សំជាប្រចាំទៅក្នុងមូលនិធិប្រមូលផ្តុំ ហើយដាក់វេនដកប្រាក់សម្រាប់បង់ថ្លៃបង្គន់។សមាជិក គ.ក.ក.ន.ក ម្នាក់បានពន្យល់ថា៖

“យុទ្ធសាស្ត្ររបស់យើងគឺបញ្ឈប់បញ្ឈូលជនក្រីក្រឲ្យបង្កើតក្រុមសន្សំប្រាក់ដែលមានសមាជិកប្រហែលពី ៤ ទៅ ៥ នាក់ក្នុងមួយក្រុម ហើយដាក់វេនដកប្រាក់សន្សំនេះម្តងម្នាក់ៗដើម្បីបង់ថ្លៃបង្កន់អនាម័យ” ។

ថ្វីបើវិធីសាស្ត្រទាំងនេះអាចបង្កើតគោលដៅដែលចង់បានការសាងសង់បង្កន់អនាម័យ ដែលនាំមកនូវផលប្រយោជន៍សុខភាពក៏ដោយ ក៏វាប៉ះពាល់ដល់ជីវភាពរស់នៅ និងលក្ខណៈរស់នៅរបស់គ្រួសារជាច្រើនដែលបានជ្រើសរើសការលះបង់ប្រាក់សម្រាប់ជីវភាព រស់នៅជាមូលដ្ឋាន។ ភាពងាយរងគ្រោះផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ពួកគេកាន់តែអាក្រក់ទៅៗ ដោយសារកូវីដ ១៩ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ស្ត្រីក៏ទទួលរងការលំបាកជាច្រើនដោយសារតែបាត់បង់ការងារ ឬប្តី របស់ពួកគេបានធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើ។ ការត្រូវបង់ប្រាក់សម្រាប់បង្កន់អនាម័យផ្ទុយទៅនឹងគំនិតនៃកញ្ចប់ជំនួយកូវីដ-១៩ “គ្មាននរណាម្នាក់ស្លាប់ដោយសារភាពអត់ឃ្លាន” ។ ទោះបីជាផលប៉ះពាល់ដោយអចេតនាទាំងនេះកើតឡើងពីស្ថានភាពកូវីដ -១៩ ដែលមិននឹកស្មានដល់ក៏ដោយ ក៏ព្រោះតែគម្រោងឧបត្ថម្ភធននៅតែទុកឲ្យគ្រួសារក្រីក្រជាច្រើនត្រូវទទួលខុសត្រូវលើហិរញ្ញប្បទានទឹកស្អាតនិងអនាម័យជាមូលដ្ឋាន។ ដោយហេតុផលនេះ អ្នកផ្គត់ផ្គង់មួយចំនួនដែលបានសម្ភាសន៍បានយល់ព្រមឲ្យអ្នកទទួលបានផលទូទាត់ដោយបង់រំលស់ឬកាត់បន្ថយតម្លៃបង្កន់សម្រាប់គ្រួសារដែលក្រីក្រងាយរងគ្រោះបំផុត។

មធ្យោបាយឆ្ពោះទៅមុខ

ការរកឃើញទាំងនេះបង្ហាញថា គម្រោងរ៉ូបា បានបោះជំហានយ៉ាងល្អក្នុងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីអត្ថប្រយោជន៍សុខភាពទាក់ទងនឹងបង្កន់អនា ម័យ និងទឹកទុរយោសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រនិងគ្រួសារងាយរងគ្រោះនៅជនបទនៃកម្ពុជា។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ផលវិបាកដោយអចេតនា ចាំបាច់ត្រូវទទួលស្គាល់ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវវិធីសាស្ត្រប្រកបដោយ បរិយាប័ន្ន និងវឌ្ឍនភាពរបស់គម្រោងរ៉ូបា ឆ្ពោះទៅសម្រេចទស្សនៈដែលលើកឡើង “កុំទុកនរណាម្នាក់ចោល” ។ អនុសាសន៍មួយចំនួនគឺ៖

អនុសាសន៍មួយចំនួនគឺ៖

- បង្កើនខ្លឹមសារអំពីទឹកស្អាតនិងអនាម័យ និង សុខភាពដែលបានផ្តល់ដល់គ្រួសារ រួមមានការចម្លងរោគ ជំងឺទាក់ទងនឹងទឹក ហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធមិនល្អ កង្វះខាត និងហានិភ័យទាក់ទងនឹងគ្រោះទឹកជំនន់/គ្រោះរាំងស្ងួត។
- បន្តផ្តល់ព័ត៌មានអំពីទឹកស្អាតនិងអនាម័យ សុខភាព និងការលាងសម្អាតដៃជាមួយសាប៊ូ ទោះបីគ្រួសារបានសាងសង់បង្កន់អនាម័យ ឬក៏ភ្ជាប់ទៅនឹងទឹកទុរយោរួចជាស្រេចហើយក៏ដោយ។
- ផ្តល់ការអប់រំអំពីទឹកស្អាតនិងអនាម័យតាមវិធីសាស្ត្រកំណត់គោលដៅដើម្បីធានាថា ស្ត្រីអាចទទួលបានព័ត៌មានទាំងនេះ។ ឧទាហរណ៍ មិនមែនអប់រំនៅពេលដែលពួកគេកំពុងរស់នៅធ្វើកិច្ចការផ្ទះនោះទេ ព័ត៌មានអំពីការអនុវត្តការលាងសម្អាតដៃជាមួយសាប៊ូ មិនដូចគ្នាទៅនឹងព័ត៌មានអំពីប្រសិទ្ធភាពរបស់ធុងចម្រោះទឹក ឬការធ្វើតេស្តទឹកទេ ដូច្នេះគួរតែបានផ្តល់ជូនដោយឡែកពីគ្នា។ កំណត់បណ្តាញទំនាក់ទំនងដែលស្ត្រីជឿទុកចិត្ត ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមទៅ គ.ក.ន.ក និងអ្នកស្ម័គ្រចិត្តជាស្ត្រី។
- បញ្ឈប់មតិក្រឡប់របស់អ្នកទទួលបានផលអំពីគុណភាពសេវាកម្ម ផលិតផល និងបទពិសោធន៍របស់គម្រោងរ៉ូបា ក្នុងការស្តង់មតិផ្ទៀងផ្ទាត់ និងប្រើប្រាស់មតិក្រឡប់របស់ពួកគេដើម្បីកែលម្អនិងផ្លាស់ប្តូរដំណើរការអនុវត្ត។
- បំពេញបន្ថែមលើវិធីសាស្ត្របច្ចុប្បន្ននៃការជ្រើសរើសគ្រួសារសម្រាប់គម្រោងរ៉ូបា ដោយប្រើប័ណ្ណក្រីក្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលជាមួយនឹងមធ្យោបាយផ្សេងទៀតនៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណនិងចងក្រងឯកសារគ្រួសារក្រីក្រ។
- បើអាច សូមពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវកំនួនសប្តាដ និងជម្រើសនៃការសាងសង់បង្កន់អនាម័យឲ្យបានសមស្របសម្រាប់តំបន់មានបរិស្ថាន ប្រឈមជាមួយការឧបត្ថម្ភធនខ្ពស់។ ការសាកល្បងអាចត្រូវបានធ្វើឡើងសម្រាប់គំរូដើម និងគម្រោងឧបត្ថម្ភធន។
- ការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ គ.ក.ន.ក ក្នុងការលើកទឹកចិត្តគ្រួសារឲ្យប្រើប្រាស់កញ្ចប់ជំនួយ សង្គ្រោះភ្នំដេង ១៩ ដើម្បីសង់បង្កន់អនាម័យ គួរតែកុំលើកទឹកចិត្តឲ្យធ្វើតទៅទៀត។ គម្រោងរ៉ូបា អាចជួយដល់គ្រួសារដែលរងផលប៉ះពាល់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដោយសារភ្នំដេង ១៩ តាមរយៈការស្វែងរកធនធានផ្សេងទៀតដូចជាតាមវគ្គអារាម (នៅក្នុងខេត្តព្រៃវែង)។

ឯកសារយោង

យុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងការលើកកម្ពស់អនាម័យជនបទ ២០១១-២០២៥ ។
ទាញយកពី <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cam159126.pdf>

Miller, F., Osbahr, H., Boyd, E., Thomalla, F., Bharwani, S., Ziervogel, G., Walker, B.,
Birkmann, J., Van der Leeuw, S., Rockström, J. និង Hinkel, J., ២០១០។ ភាពធន់
និងភាពងាយរងគ្រោះ៖ តើជានិរន្តរៈបំពេញបន្ថែមឬផ្ទុយគ្នា? បរិស្ថានវិទ្យានិងសង្គម ១៥
(៣)